

РАДА СУДДІВ УКРАЇНИ

01601, м. Київ, вул. Липська, 18/5, тел.: (044) 277-76-29, факс: (044) 277-76-30

2 грудня 2016 року

м. Київ

Р І Ш Е Н Н Я

№ 85

Щодо збереження функцій розпорядника бюджетних коштів за місцевими адміністративними та господарськими судами

На адресу Ради суддів України надійшло 27 звернень місцевих адміністративних та господарських судів щодо розгляду питання про недопущення знищення існуючої системи фінансування названих спеціалізованих судів.

30 вересня 2016 року набрав чинності Закон України № 1402-VIII „Про судоустрій і статус суддів”, яким, зокрема, змінено порядок фінансового забезпечення місцевих спеціалізованих судів (адміністративних та господарських) та надано можливість Державній судовій адміністрації України виключити названі суди з мережі розпорядників бюджетних коштів нижчого рівня. Так, частиною четвертою статті 148 названого Закону встановлено, що функції розпорядника бюджетних коштів щодо всіх місцевих судів здійснюють територіальні управління Державної судової адміністрації України.

Однак, попередньою редакцією Закону було визначено лише головних розпорядників коштів Державного бюджету України щодо фінансового забезпечення діяльності судів, зокрема: Верховний Суд України, вищі спеціалізовані суди - щодо фінансового забезпечення діяльності цих органів; Державна судова адміністрація України - щодо фінансового забезпечення діяльності всіх інших судів загальної юрисдикції. Норм, які б визначали розпорядників бюджетних коштів нижчого рівня, зокрема, щодо місцевих судів, цим Законом встановлено не було.

Приписи частини четвертої статті 148 Закону надають Державній судовій адміністрації України, як головному розпоряднику коштів

Державного бюджету України щодо фінансового забезпечення діяльності судів, можливість затвердити (змінити) мережу розпорядників бюджетних коштів, серед яких будуть відсутні не лише місцеві спеціалізовані суди, але й інші органи судової влади, як розпорядники бюджетних коштів нижчого рівня.

Такі зміни руйнують існуючу усталену систему фінансування названих судів, випробувану роками, а найголовніше – напряду впливатимуть на основоположний принцип незалежності судів та суддів, який, зокрема, забезпечується окремим порядком фінансування та організаційного забезпечення діяльності судів, установлених законом.

З урахуванням наведеного та пропозицій робочої групи, створеної згідно з рішенням Ради суддів України від 04.11.2016 № 72 щодо законодавчого врегулювання питання, порушеного у зверненнях місцевих спеціалізованих судів, заслухавши та обговоривши інформацію члена Ради суддів України В. Сухового, відповідно до статті 133, пункту 10 частини четвертої статті 152 Закону України „Про судоустрій та статус суддів”, Положення про Раду суддів України, затвердженого X позачерговим з’їздом суддів України 16 вересня 2010 року (із подальшими змінами), Рада суддів України

в и р і ш и л а:

Враховуючи нагальну потребу у збереженні існуючого порядку та належного рівня фінансового та матеріально-технічного забезпечення місцевих спеціалізованих (адміністративних і господарських) судів та інших органів судової влади, як розпорядників бюджетних коштів нижчого рівня, з метою забезпечення незалежності судів і суддів звернутись до Верховної Ради України щодо ініціювання внесення змін до Закону України від 02 червня 2016 року № 1402-VIII «Про судоустрій та статус суддів» шляхом зміни частини четвертої статті 148 Закону, виклавши її в такій редакції:

«4. Розпорядниками бюджетних коштів є: місцеві, апеляційні та вищі спеціалізовані суди, Вища кваліфікаційна комісія суддів України, Рада суддів України, Служба судової охорони, Національна школа суддів України.

За рішенням Державної судової адміністрації України, погодженим з Радою суддів України, функції розпорядника бюджетних коштів щодо місцевих загальних судів можуть здійснювати територіальні органи Державної судової адміністрації України.»

**Заступник
Голови Ради суддів України**

Б. Моніч

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій та статус суддів»

Верховна Рада України п о с т а н о в л я є:

I. Внести зміни до Закону України «Про судоустрій та статус суддів» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2016, № 31, ст.545):

1) частину 4 статті 148 викласти в такій редакції:

«4. Розпорядниками бюджетних коштів є: місцеві, апеляційні та вищі спеціалізовані суди, Вища кваліфікаційна комісія суддів України, Рада суддів України, Служба судової охорони, Національна школа суддів України.

За рішенням Державної судової адміністрації України, погодженим з Радою суддів України, функції розпорядника бюджетних коштів щодо місцевих загальних судів можуть здійснювати територіальні органи Державної судової адміністрації України.»

Голова Верховної Ради
України

Парубій А.В.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України
«Про судоустрій та статус суддів»

1. Обґрунтування необхідності прийняття законопроекту

Останні зміни до Закону України № 1402-VIII „Про судоустрій і статус суддів” від 2 червня 2016 року призвели до ситуації, коли приписами частини 4 статті 148 названого Закону встановлено, що функції розпорядника бюджетних коштів щодо всіх місцевих судів здійснюють територіальні управління Державної судової адміністрації України.

Водночас, попередньою редакцією Закону України „Про судоустрій і статус суддів” (ст. 145 Закону) було визначено лише головних розпорядників коштів Державного бюджету України щодо фінансового забезпечення діяльності судів, зокрема: Верховний Суд України, вищі спеціалізовані суди - щодо фінансового забезпечення діяльності цих органів; Державна судова адміністрація України - щодо фінансового забезпечення діяльності всіх інших судів загальної юрисдикції. Норм, які б визначали розпорядників бюджетних коштів нижчого рівня, зокрема, щодо місцевих судів, цим Законом встановлено не було.

На нашу думку, наявність приписів частини 4 ст. 148 Закону, який набрав чинності 30 вересня 2016 року, надає Державній судовій адміністрації України, як головному розпоряднику коштів Державного бюджету України щодо фінансового забезпечення діяльності судів, можливість затвердити (змінити існуючу) мережу розпорядників бюджетних коштів, серед яких будуть відсутні місцеві спеціалізовані суди, як розпорядники бюджетних коштів нижчого рівня.

Це викликає занепокоєння у місцевих спеціалізованих судів, оскільки, у разі їх виключення з мережі розпорядників державних коштів, виникнуть проблемні питання щодо належної організації роботи в цих судах в частині своєчасного та повного фінансового забезпечення діяльності суду, оскільки розпорядження видатками на утримання суду фактично буде здійснюватись територіальними управліннями ДСА України, у працівників більшості з яких відсутній досвід роботи з матеріально-технічного забезпечення установ зі значною штатною чисельністю понад 100 і більше осіб, а не самими судами, як розпорядниками коштів. Крім того, такі зміни призведуть до скорочення чи ліквідації в цих судах не лише фінансових відділів (бухгалтерії), а також кадрових та господарських підрозділів.

Фактично, місцеві спеціалізовані суди, юрисдикція яких поширюється на територію області, будуть прирівняні до місцевих загальних судів районного рівня, щодо яких на даний час функції розпорядника бюджетних коштів здійснюють територіальні управління ДСА України, що за своєю суттю нівелює статус спеціалізованих судів обласного рівня, якими є адміністративні і господарські суди.

Відповідно до Типового положення про бухгалтерську службу бюджетної установи, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України №59 від 26.01.2011, бухгалтерська служба утворюється як самостійний структурний підрозділ бюджетної установи, вид якого залежить від обсягу, характеру та складності бухгалтерської роботи, - департамент, управління, відділ, сектор або в бюджетній установі вводиться посада спеціаліста, на якого покладається виконання обов'язків бухгалтерської служби.

Позбавлення названих судів функцій розпорядника бюджетних коштів обмежить повноваження керівника бюджетної установи (суду) в реалізації зазначених у Бюджетному кодексі України повноважень.

На даний час місцеві спеціалізовані суди включені до реєстру розпорядників бюджетних коштів як бюджетні установи, що відповідає вимогам Бюджетного кодексу України та дозволяє забезпечити належний рівень судочинства в цих судах, оскільки суди, як розпорядники коштів, можуть самостійно та оперативно вирішувати питання матеріально-технічного, кадрового забезпечення суду, що впливає на якість вирішення спорів.

Реалізація частини 4 статті 148 Закону з покладення відповідних функцій на територіальні управління ДСА України призведе до того, що розгляд більшості організаційних, фінансових питань діяльності суду, у тому числі і тих, які потребують оперативного вирішення, необхідно буде очікувати та погоджувати з ДСА та її підрозділами – окремою установою із своєю управлінською структурою. Вказане потребуватиме більше часу, ніж якби таке здійснювалось безпосередньо у суді.

Отже, Законом України № 1402-VIII „Про судоустрій і статус суддів” змінюється організаційне забезпечення роботи місцевих адміністративних та господарських судів, за якого вирішення фінансових та матеріально-технічних питань названих спеціалізованих судів буде здійснюватися не безпосередньо апаратом суду (його підрозділами), як це відбувається на даний час, а територіальними управліннями ДСА України.

Слід врахувати, що місцеві спеціалізовані суди із значною кількістю суддів та працівників апарату є судами обласного рівня, так само, як і територіальні управління ДСА України.

Місцеві ж загальні суди є судами районного, тобто нижчого рівня, ніж територіальне управління ДСА. Чисельність суддів і працівників апарату в таких судах, як правило, на порядок менша від місцевих спеціалізованих. Тому покладення на територіальні управління ДСА України функцій розпорядника бюджетних коштів щодо судів районного рівня було певною мірою виправданим з точки зору проблемності для районних судів (їх апаратів) забезпечити самотужки належну організацію їх діяльності, а тому потребувало централізації фінансового та господарського забезпечення (проведення тендерів, ремонту приміщень тощо) з огляду на малочисельність апаратів районних судів.

Проте, запровадження такої централізації для місцевих спеціалізованих судів обласного рівня, з їх чисельністю, структурою штату,

налагодженою системою організації роботи, наявністю досвідчених кадрів та обсягом роботи, не вбачається доцільним.

Для обслуговування цих судів знадобиться значне збільшення кількості працівників територіальних управлінь ДСА України і відповідного їх фінансування. Фінансовим тягарем на бюджет судової влади ляже і звільнення відповідних фахівців апаратів судів, адже не всі вони перейдуть на роботу в ДСА України. При цьому, для працівників більшості територіальних управлінь ДСА робота з фінансового та матеріально-технічного забезпечення суду із великою кількістю працівників є мало знайомою, тоді як звільнятися із апарату суду будуть працівники з багаторічним досвідом.

Але саме головне, що такі зміни зруйнують існуючу усталену систему фінансування названих судів, випробовану роками.

Підсумовуючи викладене, виникла нагальна потреба внесення змін до Закону України „Про судоустрій і статус суддів” від 2 червня 2016 року №1402-VIII щодо зміни редакції частини 4 статті 148 цього Закону та збереження існуючого порядку та належного рівня фінансового та матеріально-технічного забезпечення місцевих спеціалізованих судів та інших органів судової влади.

2. Мета і шляхи її досягнення

Метою законопроекту є нагальна потреба у збереженні існуючого порядку та належного рівня фінансового та матеріально-технічного забезпечення місцевих спеціалізованих (адміністративних і господарських) судів та інших органів судової влади, як розпорядників бюджетних коштів нижчого рівня, з метою забезпечення незалежності судів і суддів.

3. Загальна характеристика і основні положення проекту Закону

Так, законопроектом пропонується змінити редакцію частини 4 статті 148 Закону України „Про судоустрій і статус суддів” від 2 червня 2016 року №1402-VIII шляхом викладення в такій редакції:

«4. Розпорядниками бюджетних коштів є: місцеві, апеляційні та вищі спеціалізовані суди, Вища кваліфікаційна комісія суддів України, Рада суддів України, Служба судової охорони, Національна школа суддів України.

За рішенням Державної судової адміністрації України, погодженим з Радою суддів України, функції розпорядника бюджетних коштів щодо місцевих загальних судів можуть здійснювати територіальні органи Державної судової адміністрації України.»

4. Правові аспекти

Нормативно-правовими актами, що діють у цій сфері, є: Конституція України, Закон України „Про судоустрій і статус суддів”.

Прийняття цього законопроекту не потребує внесення змін до інших законів України.

5. Фінансово-економічне обґрунтування проекту Закону

Реалізація даного законопроекту не потребує фінансових витрат з Державного бюджету України.

6. Очікувані правові та соціально-економічні наслідки прийняття проекту Закону

Прийняття запропонованого проекту впливатиме на основоположний принцип незалежності суддів, який, зокрема, забезпечується окремим порядком фінансування та організаційного забезпечення діяльності судів, установлених законом та збереження існуючої усталеної системи фінансування місцевих адміністративних та господарських судів, випробовану роками, та інших органів судової влади.

ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ

до проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій та статус суддів»

Чинна редакція	Запропонована редакція
Закон України "Про судоустрій та статус суддів "	
Стаття 148. Засади фінансування судів	Стаття 148. Засади фінансування судів
1. Фінансування всіх судів в Україні здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України.	1. Фінансування всіх судів в Україні здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України.
2. Видатки загального фонду Державного бюджету України на утримання судів належать до захищених статей видатків Державного бюджету України.	2. Видатки загального фонду Державного бюджету України на утримання судів належать до захищених статей видатків Державного бюджету України.
3. Функції головного розпорядника коштів Державного бюджету України щодо фінансового забезпечення діяльності судів здійснюють:	3. Функції головного розпорядника коштів Державного бюджету України щодо фінансового забезпечення діяльності судів здійснюють:
1) Верховний Суд - щодо фінансового забезпечення його діяльності;	1) Верховний Суд - щодо фінансового забезпечення його діяльності;
2) Державна судова адміністрація України - щодо фінансового забезпечення діяльності всіх інших судів, діяльності Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, органів суддівського самоврядування, Національної школи суддів України, Служби судової	2) Державна судова адміністрація України - щодо фінансового забезпечення діяльності всіх інших судів, діяльності Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, органів суддівського самоврядування, Національної школи суддів України, Служби судової

<p>охорони та Державної судової адміністрації України;</p> <p>3) Вища рада правосуддя - щодо фінансового забезпечення її діяльності.</p>	<p>охорони та Державної судової адміністрації України;</p> <p>3) Вища рада правосуддя - щодо фінансового забезпечення її діяльності.</p>
<p>4. Функції розпорядника бюджетних коштів щодо місцевих судів здійснюють територіальні управління Державної судової адміністрації України.</p>	<p>4. Розпорядниками бюджетних коштів є: місцеві, апеляційні та вищі спеціалізовані суди, Вища кваліфікаційна комісія суддів України, Рада суддів України, Служба судової охорони, Національна школа суддів України.</p> <p>За рішенням Державної судової адміністрації України, погодженим з Радою суддів України, функції розпорядника бюджетних коштів щодо місцевих загальних судів можуть здійснювати територіальні органи Державної судової адміністрації України.</p>
<p>5. Видатки на утримання судів у Державному бюджеті України визначаються окремим рядком щодо Верховного Суду, Вищої ради правосуддя, а також у цілому щодо апеляційних, місцевих та вищих спеціалізованих судів.</p>	<p>5. Видатки на утримання судів у Державному бюджеті України визначаються окремим рядком щодо Верховного Суду, Вищої ради правосуддя, а також у цілому щодо апеляційних, місцевих та вищих спеціалізованих судів.</p>
<p>6. Видатки кожного місцевого та апеляційного суду всіх видів та спеціалізації, вищого спеціалізованого суду, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, органів суддівського самоврядування, Національної школи суддів України, Служби судової охорони та</p>	<p>6. Видатки кожного місцевого та апеляційного суду всіх видів та спеціалізації, вищого спеціалізованого суду, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, органів суддівського самоврядування, Національної школи суддів України, Служби судової охорони та</p>

Державної судової адміністрації України визначаються у Державному бюджеті України в окремому додатку.	Державної судової адміністрації України визначаються у Державному бюджеті України в окремому додатку.
7. Видатки на утримання судів у Державному бюджеті України не можуть бути скорочені в поточному фінансовому році.	7. Видатки на утримання судів у Державному бюджеті України не можуть бути скорочені в поточному фінансовому році.
8. Контроль за додержанням вимог цього Закону щодо фінансування судів здійснюється у порядку, встановленому законом.	8. Контроль за додержанням вимог цього Закону щодо фінансування судів здійснюється у порядку, встановленому законом.
9. Особливості підготовки і розгляду проекту закону про Державний бюджет України в частині фінансування судів, інших органів та установ у системі правосуддя визначаються законом.	9. Особливості підготовки і розгляду проекту закону про Державний бюджет України в частині фінансування судів, інших органів та установ у системі правосуддя визначаються законом.